REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și următórele Birourĭ de anunciurĭ:

In Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 154. Brașov, Miercurĭ 12 (25) Iulie. 1900.

Căsĕtoria Regelui Sêrbiei.

Duminecă s'a petrecut în Belgrad un eveniment neașteptat, care pune de-odată érăși în primul plan energica personalitate și tăria de voință a regelui Alesandru al Serbiei. In acéstă ḑi a fost publicată și afișată pe zidurile capitalei o proclamațiune a tênĕrului rege către poporul sêrbesc, prin care face cunoscut, că s'a logodit cu dómna Draga, o vĕduvă sêrbă născută dintr'o veche familiă de voevoḑĭ Liunevița.

Hotărîrea acésta a surprins în mod neplăcut cercurile politice diriguitóre din Belgrad, unde s'a sperat, că regele își va lua o soțiă din vr'o familiă princiară și unde nu este agreată acésta logodnă și pentru-că logodnica — vĕduva unui inginer și fiica unui șef de district, — înainte cu câțĭ-va anĭ a fost cât-va timp damă de onóre a reginei Natalia și astăḑĭ este de 42 de anĭ, adecă nu mai puțin decât cu 18 anĭ mai bĕtrână decât regele.

Sâmbătă, c'o ḑi înainte de publicarea proclamațiunei, cabinetul sêrbesc Georgevicĭ și-a dat demisiunea și scirea acésta produse pretutindenĭ mare nedumerire, deóre-ce nu premersese nicĭ un fel de complicațiune politică. Acum se cunósce motivul demisiunei. Cabinetul s'a opus planului de căsĕtoriă al regelui. Toțĭ miniștri — după-ce au aflat de planul regelui Alesandru de a-se căsĕtori cu vĕduva inginerului Massin — s'au unit în a face o respectuósă representațiă monarchului, arătând desavantagele politice ale acestui proiect de căsĕtoriă. Președintele cabinetului Georgevicĭ, era dus în strĕinătate, asemenea și ex-regele Milan. Acest moment l'a ales regele Alesandru spre a-șĭ duce în împlinire dorința inimii sale aprinsă de iubire pentru frumósa damă de onóre de odinióră a mamei sale, pe care a vĕḑut'o pentru prima óră în Biaritz, unde făcuse o visită reginei Natalia. El a primit demisiunea cabinetului și prin proclamațiune a arătat poporului voința sa nestrămutată de a-șĭ lua de soțiă pe dómna Draga, „o fiică din popor, care se-i întemeieze fericirea.“

„Acest drept de a-mĭ alege soția din popor — ḑice regele în proclamația sa — îmĭ compete cu atât mai virtos, cu cât astăḑĭ deja politica domnitorilor statelor nu se mai îndreptéză după raporturile de rudire, ci după interesele popórelor“, și adauge: „Dinastia nóstră a eșit din popor, în acest fapt își vede tótă mândria și puterea ei.“

Fără îndoială proclamația regelui are o trăsătură în adevĕr democratică și e bogată de sentimentele cele mai frumóse ale inimei. Cu tóte astea bărbații diriguitorĭ și publicul capitalei au rĕmas desamăgițĭ, ba chiar și tata regelui, Milan, a protestat contra hotărîrei fiiului sĕu demisionând din postul de comandant suprem al armatei sêrbescĭ.

De-odată prin pasul acesta se va schimba, probabil, și sceneria politică în Serbia. Regele Alesandru va lua energic frênele în mână. Deocamdată îi va fi greu sĕ formeze un cabinet din bărbațĭ de stat mai de sémă, deși in cele din urmă, ce nu póte învinge energia și mai presus de tóte iubirea? Schimbarea scenică amintită va fi caracterisată prin plecarea din Belgred a ex-regelui Milan și venirea reginei Natalia, ceea ce póte influința și asupra raporturilor cu cele două marĭ puterĭ, carĭ veghiază aḑĭ asupra statului quo în Peninsula balcanică.

Dér póte-că lucrurile se vor aplana mai ușor și mai curând decât s'ar crede, în fața energicei hotărîrĭ nestrămutabile a tînĕrului rege, care, după ce l'au dus la pețite pe la curțile din Grecia, Muntenegru, apoi la curtea austriacă și la câte-va curțĭ princiare germane fără ca sĕ-șĭ fi putut afla acolo pe viitórea soțiă, s'a decis a face ceea-ce a facet cu puțin înaintea lui și presumptivul moștenitor al tronului habsburgic și a urma șóptei inimei sale; cu deosebirea numai, că n'avea a-se lupta cu legile casei și ca rege putea sĕ ia o decisiune cu totul de sine stătătóre.

Și așa regele Alesandru și-a încheiat proclamația sa ḑicênd: „Vĕ dau de scire, că astăḑĭ m'am logodit cu alésa inimei mele și mĕ leg sĕrbătoresce, că acum, după-ce mi-am întemeiat fericirea vieții mele, voesc sĕ lucrez și voiŭ lucra cu voință tare și cu însuflețire la întărirea și la fericirea scumpei mele patrii“.

Dela adunarea din Abrud
a Societății pentru fond de teatru român.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Abrud, 10 (23) Iulie.

Ședința I.

După serviciul divin în biserica gr. or. din Abrud-oraș, la care un cvartet duplu a cântat liturgia sub conducerea d-lui G. Dima, se ține Duminecă în 22 a. c. în biserică ședința I. la órele $10^1/_2$ a. m. D-l protopop Furduiŭ propune sĕ se alégă o comisiune de 3 membri, care sĕ conducă pe d-l Vulcan în sală. Se aleg d-nii P. Popovicĭ, M. Cirlea și Dr. V. Fodor. D-l Vulcan intră aclamat de un puternic „sĕ trăéscă“. La masa comitetului stau d-nii Vulcan, președintele Societății, Onițiu, vice-președintele, Goldiș, secretarul și Dr. Branisce, disertantul. La drépta e masa pressei. Sunt representate „Gazeta Transilvaniei“ (Dr. S. Pușcariu), „Tribuna“ (Ciura), „Telegraful Român“ (Orlea) și „România Jună“ (Scurtu).

Biserica ințesată de lume, între care multe dame ascultă cu atenținne vorbirea de deschidere a d-lui *Vulcan*. V'am trimis în întregimea sa cuvêntarea acésta frumósă. E falnic acest veteran, căruia vremea i-a albit pĕrul, nu i-a putut lua însĕ idealismul. Cei de față aplaudă îndelung vorbirea lui. Rĕspunde d-l advocat L. *Pop*, bineventând în cuvinte căldurose pe óspețĭ.

Urméză vorbirea d-lui advocat *Preda*, președintele secției Abrud a Asociațiunei, în numele căreia vorbesce, accentuând, că Asociațiunea se alătură din dragă inimă frățéscă la sĕrbările societățiĭ pentru crearea unui fond de teatru român. D-l protopop gr. cat. A. *Ciura* ia cuvêntul în numele Reuniunii femeilor din Abrud, Abrudsat și jur, urând mulțĭ anĭ celor din fruntea Societățiĭ. D-l președinte Vulcan rógă sĕ se ia act de tóte trei vorbirile, mulțumind vorbitorilor. și la $11^1/_2$ se trece la ordinea dilei.

La propunerea d-lui L. Pop se aleg ca notarĭ pentru ședințele adunării în persónele d lor V. *Goldiș* și parochul I. *Maior* (Roșia).

Urméză *Raportul comitetului* societății asupra lucrării sale din adunarea generală din urmă, cetit de secretarul general d-l V. *Goldiș*. Din acest raport, care se va publica dimpreună cu raportul casarului în anuarul viitor (IV), amintim, că capitalul societății s'a mărit în anul trecut cu 17,602 coróne 38 fil., decĭ societatea are cu totul 271,811 cor. 74 fil. Anul de gestiune a societățiĭ s'a hotărît sĕ se încépă cu data de 1 Iulie stil nou și sĕ sfîrșéscă cu ḑiua de 30 Iunie nou. In Anuarul III, care fù presentat Adunăriĭ s'au tipărit biografiile următorilor membrĭ fundatorĭ: Metropolitul Dr. Victor Mihályi de Apșa, Dr. Ioan Rațiu, Eugen de Mocsonyi, Dr. Iosif Gall, David P. Simon, Trifon Miclea, Basiliu Pop Harșianu, Dr. Iuliu cavaler de Pușcariu, Ioan Pop de Șomcuta-mare, Constantin Stezar, George Dănilă și Lazar Baldi (fără portret).

Biblioteca teatrală a sporit cu două numere. Dintre membrii fundatorĭ ai Societățiĭ au rĕposat 3. Numĕrul celor înscrișĭ ca membri la adunarea din anul trecut (Sĕliște) e considerabil. Și în decursul anului s'au înscris câțĭ-va.

După acésta urméză alegerea a 5 membri pentru propunerĭ, și ca sĕ li-se dea raportul comitetului spre esaminare. Se propun și se aleg d-niĭ V. *Podóbă*, Dr. S. *Pop*, Dr. A. *Novac*, Dr. E *Gherasim* și Dr. *Preda*.

Domnul secretar dă cetire raportului cassarului societății și se alege o comisiune de 5 membri pentru esaminarea acestui raport. Tot-odată se alege o comisiune de 5 membrii, carĭ în înțelesul § 4 din statutele societățiĭ vor câștiga membri fundatorĭ, onorarĭ și ajutătorĭ pentru societate.

In comisia dintâiŭ se aleg d-nii: protopop *Montani*, M. *Andreica*, advocat *Petrovicĭ*, Dr. *Chirtop* și D. *Goia*, în a doua d-nii: protopop *Furduiŭ*, protopop *Popovicĭ*, H. *Popa*, A. *Danciu* și I. *Gomboș*.

D-l vice-președinte *Onițiu* dă cetire telegramelor, carĭ au sosit. Ele au fost trimise din Săliște (2), din Brașov (3), din Wöhrishofen, Miercurea, Hațeg, Oradea-mare, Clușiŭ, Sibiiu (2), Berna, Carlsbad și din Șimleul Silvaniei. Publicul le primesce cu aclamațiunĭ; acestea se potențéză după cetirea depeșei din urmă, în care Românii din Șimleul Silvaniei invită societatea sĕ-șĭ țină la ei proxima sa adunare. Aceeașĭ invitare s'a făcut și în scris și societatea o primesce cu însuflețire.

După acésta d-l președinte dă cuvêntul d-lui *Dr. V. Branisce*, care ține o scurtă dér măduósă disertație despre „*efectul artei dramatice asupra sufletului omenesc*, în special despre *catarsă*“. Deși suntem convinșĭ, că astfel de materii speciale nu se potrivesc ca disertații într'o adunare poporală, cum sunt cele ale societății pentru crearea unui fond de teatru român, totușĭ trebue sĕ mărturisim, că puținii, carĭ au urmărit disertația cu atențiune, au avut plăcerea de-a asculta un studiu concis și predat cu claritate. După o întroducere asupra artei în general, în care se accentuéză adevĕrul de mulțĭ ignorat, că arta nu are sĕ stea în slujba nicĭ unei tendințe, nicĭ chiar a celei moralisătóre, cu atât mai puțin însĕ a celei *demoralisătóre*, autorul își pune mult discutata cestiă: care este procesul psichic, pe care îl provócă în noi plăcerea estetică produsă de dramă. Și și el se îndréptă la bĕtrânul Aristotel și ajunge la faimosul punct, care a preocupat deja atâtea spirite, la *catarsă*. Cum avem sĕ pricepem vorbele lui Aristotel, ce însemnéză „trezirea fricei și compătimirei și curățirea“, de care ne vorbesce marele filosof, asta e ce-l preocupă pe disertant. Deslegarea acestei probleme se face prin pilde alese cu dibăciă, prin devierĭ, carĭ esplică fără sĕ oboséscă. Nu este locul aicĭ sĕ ne estindem mai pe larg asupra cestiunei. Disertantul a fost viu aplaudat. D-l președinte mulțămindu-i închide ședința.

Nu pot sĕ trec cu vederea un lucru. Când eșĭ din biserică, care e un model original de resolvare în piatră a stilului cu totul special și interesant al bisericilor Moților, zărescĭ o clădire frumósă, care-țĭ atrage imediat atențiunea. E șcóla română gr. or. O visită cât de scurtă în interiorul ei îțĭ dă o ideiă limpede de nivelul înalt, pe care se află și care face onóre celor, carĭ o dirigéză.

Banchetul.

La órele $3^1/_2$ după améḑĭ, după ce am așteptat 2 óre cu lingurile în mână sosirea d-lui președinte, s'a ținut în sala cea mare a hotelului „Detunata“ un banchet de peste 200 de tacâmurĭ, la care au asistat Românĭ mulțĭ din împrejurime și din depărtărĭ. Veselia și plăcerea stăpâneau inimile tuturor. Seria de toaste a deschis'o d-l Vulcan printr'o cuvêntare frumósă în care a provocat întréga sală sĕ strige un „trăească“ Majestății Sale Monarchului Francisc Iosif I. A urmat vorbirea d-lui protopop P. Popovicĭ pentru d-l Vulcan, „cela care dintru început a fost sufletul societății, care ne-a întrunit și i-a rĕmas conducĕtor până în diua de adĭ, cel care n'a cunoscut piedecĭ întru ajungerea țintei, pe care și-a pus'o și pentru cei ce dimpreună cu dênsul lucréză la realisarea înaltului scop“. D-l advocat Stefan Pop ridică paharul sĕu în sănĕtatea d-lui G. Dima „acela, care a scos cântarea din coliba sărăntocului și a făcut'o sĕ pótă întra în palate“. D-l Dima a fost aclamat printr'un nesfîrșit „ura“. Urméză vorbirea d-lui L. Pop, pentru óspețĭ. D-l Onițiu citând cuvintele vechiului cronicar Cantemir, care preamăresce ospitalitatea Românilor, constetă, că ea e și aḑĭ una dintre podóbele nóstre. In numele óspeților mulțumesce Abruḑenilor de ospitalitatea lor. D-l Scurtu vorbesce despre cei-ce au fost capabilĭ ca printr'o impersonalitate deplină sĕ se jertféscă pentru semenii lor și provócă pe cei presențĭ sĕ închine cu dênsul paharul întru sănĕtatea celor doi tribunĭ dela 1848 rĕmașĭ în viață și presențĭ la banchet, d-nii Andreica și Aiudanu. Un „sĕ trăéscă“ puternic a eșit din piepturile tuturor. D-l advocat Patița vorbesce pentru păstrarea idealurilor naționale; d-l protopop Montani pentru femeea română, d-l protopop Furduiŭ pentru Thalia română, ér d-nul prof. Goldiș pentru Asociațiunea

transilvană, sora Societății pentru înființarea unui fond de teatru român. Banchetul s'a terminat la 5 d. a.

Depestraje.

Discurs de deschidere

a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român" în 9 (22) Iulie 1900, ținut de președ. Iosif Vulcan.

— Urmare. —

Intrebațĭ pe ómenii marĭ, preoțĭ, civilĭ și militarĭ, carĭ dirigéză destinele popórelor, sĕ vĕ spună, care este idea conducĕtóre a vieții lor? Ce întăresce pe misionarĭ sĕ nesocotéscă câte primejdii tóte întru propovĕduirea creștinismului? Ce lumineză calea întunecósă a diplomaților întru atingerea scopului fixat? Ce dă curagiŭ ostașilor sĕ înfrunte primejdiile cele mai marĭ în focul bătăilor și sĕ moră cu nepăsare? Și toțĭ au sĕ vĕ rĕspundă, că isvorul, care le dă tăriă și entusiasm, este idealismul, idealul scopului pentru care stăruesc.

Nu este nicĭ o carieră, nicĭ o profesiune, cât de prosaică la aparență, sĕ n'aibă și o parte atrăgĕtóre, poesia ei, idealismul, care îi dă un farmec, încât omul uită realitatea de multe-orĭ sarbedă și ocupațiunea îi pare frumósă și lucréză cu plăcere.

Idealismul nu este proprietatea numai a poeților și a oratorilor. Nu numai acestora le inspiră idei mărețe, florĭ frumóse și cuvinte dulcĭ. Ci, ca un dar obștesc al lui Dumnedeu, este comun tuturor ómenilor, ofere tuturora plăcerile vieții, înfrumsețéză tóte straturile, urcându-se în palaturĭ și coborîndu-se prin colibe.

Idealismul însuflețesce pe servitorul altarului, când tîlcuesce evangelia lui Christos, că toțĭ ómenii sunt de-o potrivă înaintea lui Dumnedeu; idealismul dă tăriă sufletéscă dascălilor sĕ îndure lipsurĭ, numai sĕ contribue la rĕspândirea culturei; idealismul îndémnă pe ómenii de inimă sĕ facă jertfe pentru binele comun; idealismul mângăie pe cei sĕracĭ, décă șĭ-au pierdut averea pentru scopurĭ înalte; idealismul dĕrêmă barierele dintre clasele sociale, el apropiă pe om de semenul sĕu, face frațĭ de cruce din foștii dușmani, schimbă valea plângerilor într'un raiŭ de plăcerĭ și ne înauresce momentele din urmă ale vieții.

Luați-i omului idealismul — și l'ațĭ lipsit de însușirea sa cea mai nobilă, de podóba sufletului sĕu. Stingețĭ idealismul și vețĭ avé o ființă rece și egoistă, care nu mai are nicĭ un scop mai înalt, care nu se mai inspiră decât de egoismul sĕu, care are drept idol persóna lui. Un astfel de om nu se mai interesézā decât de el însu-șĭ, nu-i pasă de suferințele altora, nu cunósce datorii față de obște; el n'are alt gând decât înaintarea interesului sĕu material, îmbogățirea, póte chiar îmbuibarea, scurtă vorbă: punga plină. Asemenea ómenĭ își închid sufletul pentru tot ce-i generos și umanitar. Ei nu cunosc caritatea, care — mângăind pe alții — își face șie-șĭ plăcerea cea mai dulce. Ei nu simțesc bucuria de a-șĭ fi făcut datoria de patriot și de naționalist. Ei n'au nicĭ patriă, nicĭ naționalitate, căcĭ țéra pentru dênșii nu este decât un petec de pămênt, bun de esploatat, — ér naționalismul, o frasă, un moft séu cel mult o marfă de contrabandă, care se vinde bine.

Impoporațĭ tótă țéra cu astfel de ómenĭ și vețĭ avé o societate, în care adevĕrata morală se calcă în picióre și desfrêul materialismului își deslănțuesce orgiile. Un tablou înfricoșat de luptă pe viață și mórte, pentru sacul cu parale, în care nu se mai respectă nimic, în care cei sĕracĭ sunt strivițĭ, cei bogațĭ ajung despoțĭ, în care virtutea se pitulesce batjocorită și pĕcatul se cocoțéză nerușinat; în care omul încetéză a fi om și bestialitatea urcă tronul. O adevĕrată Sodomă.

Din norocire tabloul acesta nu este oglinda poporului românesc. Vêntul materialismului nepăsător n'a stîns în noi făclia idealismului. Și n'are sĕ-l stîngă nicĭ-odată séu ne va stinge și pe noi, căcĭ idealismul ni-i viața, fără el nu putem trăi. Lui îi datorim tot ce avem în noi frumos și bun; totul e rodul însuflețirii nóstre, care desconsideră sĕrăciă și orĭ-ce piedecĭ. Nimenĭ nu ne-a ajutat, ba ni-s'au pus și bețe în róte. Dér idealismul ni-a inspirat puterĭ și am dat înainte.

Némul românesc totdéuna a fost idealist, căcĭ numai o mare mesură de idealism i-a putut insufla încrederea și curagiul sĕ dea pept cu urgia vécurilor, sĕ lupte cu dușmanĭ mult mai puternicĭ, sigur de succesul biruinței sale.

Décă înaintașii noștri n'ar fi fost idealiștĭ, șĭ-ar fi căutat de trebile lor particulare, sĕ-șĭ agonisescă averĭ, sĕ se pună bine cu cei marĭ și tarĭ, spre a duce o viață de tihnă: și n'ar fi preferit sĕ rĕmână sĕracĭ, sĕ rabde prigonirĭ, sĕ móră prin temnițe, numai sĕ-șĭ dea partea de muncă la ridicarea némului.

Décă ei n'ar fi fost idealiștĭ, nu ar fi mărturisit drept credeu convingerea, că un ném de-o obârșiă atât de strălucită, orĭ cât de sdruncinat, nu póte sĕ piară, că are sĕ se renască și că va avé un viitor frumos și mare.

Décă n'ar fi fost idealiștĭ, s'ar fi supus curentului, care îi mâna în tabĕra culturei strĕine, unde aveau tóte de-a gata, — și nu s'ar fi pus sĕ scormonéscă prin pulverea archivelor, descifrând foliante mucede, studiind diua și nóptea, coborîndu-se în popor spre a-i scóte la ivélă însușirile, cheltuind muncă, timp și parale, cu stăruință neclintită de-a reconstrui pentru ei o mai prețiósă cultură, cultura națională.

Décă n'ar fi fost idealiștĭ, nu i-ar fi îmboldit entusiasmul sĕ crédă, că în starea înapoiată, în care se afla, Românul este un element de cultură, că avem calitățĭ, carĭ ne indică și nouĕ un loc în rêndul popórelor mai înaintate, că avem temeiul și rostul, carĭ ne îndreptățesc a stărui sĕ ne urcăm la locul acela.

Décă n'ar fi fost idealiștĭ, nu șĭ-ar fi pus tótă munca vieții în folosul unui scop, de-a cărui isbândă numai urmașii aveau sĕ se bucure; nu șĭ-ar fi închinat capul spre somnul vecĭnic, fericițĭ, că n'au trăit înzadar, că șĭ-au făcut datoria; și murind n'ar fi lăsat cu limbă de mórte, drept testament generațiilor viitóre, credința pentru care ei au trăit și murit și care atât de minunat se tîlcuesce pe înțelesul tuturora prin nemuritórele cuvinte ale poetului Enachiță Văcărescu:

Urmașilor mei Văcărescĭ,
Las vouĕ moștenire
Crescerea limbei românescĭ
Șĭ-a patriei cinstire!

Aceste patru rêndurĭ esprimă un credeu vechiŭ, cugetarea, care a frământat un șir de generații, idealismul cel mai înalt, care nicĭ la mórte nu îngrijesce decât de némul sĕu, nu gândesce decât la țéra sa, la binele de obște.

Așa au fost înaintașii noștri. Așa avem sĕ fim și noi, décă voim sĕ trăim, căcĭ idealismul este chiagul ființei nóstre naționale.

Décă aruncăm o privire asupra trecutului nostru, vedem, că tóte faptele marĭ, carĭ ne fac cinstea și mărirea în judecata lumei culte, sunt ródele idealismului; și numai atuncia am dat greș, numai atuncia am sĕvêrșit lucrurĭ de ocară, când s'a vîrît în mijlocul nostru năluca materialismului, care a amețit capetele ușuratice și a sedus caracterele șovăitóre.

(Va urma.)

Din România.

Diarul „*Constituționalul*" din Bucurescĭ, organul de până acum al clubului junimist, publică în fruntea numĕrului sĕu de Marțĭ o declarare semnată de comitetul partidului constituțional și datată 8 Iulie 1900, de următorul cuprins:

Imprejurările grele, financiare și economice, prin care trece țéra, fac, în momentul de față, că prima datoriă a tuturor conservatorilor este de a-șĭ da mâna și de a pune în comun munca lor în serviciul țĕrei.

Nu lipsim dela acéstă datoriă.

Cu începere de Sâmbătă, partidul Constituțional a fusionat cu partidul conservator sub conducerea d-lui George Gr. Cantacuzino, ca șef.

*

In același numĕr „Constituționalul rectifică declarația, pe care a făcut'o d-l P. *Carp* la marea întrunire de Sâmbătă a partidului conservator și care a fost redată greșit de mai multe foi. Textul ei esact este următorul:

„Ațĭ audit programul nostru și sunt „mândru, că am însărcinarea, de a-l realisa. „*Vĕ făgăduesc din parte-mĭ sîrguința cea mai* „*mare și credință deplină.* Acésta este făgă„duéla ce v'o fac și sĕ rugăm pe Dumne„deu, ca ea sĕ se realiseze!"

*

S'au discutat mult causele pentru carĭ d-l Tache *Jonescu* n'a întrat în actualul ministeriu, cu tóte stăruințele, ce s'au făcut pe lângă d-sa de a face parte din guvern. S'a dis, că d-l Carp i-a oferit ministeriul de interne. „*La Roumanie*" însĕ reduce tóte faimele la următorul fapt:

Adevĕrul este, că din prima di d-l Tache Jonescu a salutat cu sinceră bucuriă fusiunea celor douĕ ramure ale partidului conservator și formarea unui ministeriu Carp. E adevĕrat, că a refusat ministeriul domeniilor, ce i-a fost oferit atât prin fostul president al cabinetului în ultimul consiliu de miniștri, cât și prin d-l Carp la Sinaia.

Cunóscem declarația făcută de d-l T. Jonescu la marea întrunire de Sâmbătă. Mai adaugem numai, că după diarul „Le Tems" neîntrarea d-lui Tache Jonescu în cabinet se atribue faptului, că d-l Carp a dorit cu orĭ-ce preț sĕ aibă departamentul finanțelor.

*

O altă posiție a luat fostul ministru de interne general *Manu* față cu noua formațiune. Scim, că d-sa a declarat, că va sta în espectativă. Acum publică tot „Constitutionalul" o scrisóre a d-lui general Manu, în care se cuprind și următórele pasage, carĭ lămuresc pe deplin posiția d-sale față cu fusiunea:

„Dér acéstă fusiune, pe care vedețĭ, că am urmărit'o cu lealitate și perseverență, nu era fusiunea cum o înțelegețĭ d-vóstră cu întreg elementul junimist, și aci stă tótă deosebirea.

„Eu voiam și voesc întrarea junimiștilor la conservatorĭ, adoptând programul acestuia, solidarisându-se cu actele sale și recunoscĕnd șefia de partid și la guvern a aceluia, ce fusese ales de noi.

„Ér d-vóstră ațĭ urmărit fusiunea impunĕnd conservatorilor șefia d-lui Carp și anihilarea organismului partidului conservator.

„A-mĭ atribui însĕ că în politica esternă m'așĭ inspira dela Orient este un vechiŭ clișeu, de care adversarii conservatorilor s'au mai servit, pe care îl arunc pur și simplu la coș, fără măcar a-l refuta.

„Pare că ațĭ biruit d-vóstrĕ. Trebue sĕ o recunóscețĭ și nu 'mĭ mai rĕmâne, de cât a mĕ retrage protestând și nevoind a fi junimistificat".

Ordonanța ministrului de comerciu.

Lăsăm sĕ urmeze adĭ în întregul ei ordonanța d-lui Hegedüs, de care am făcut amintire și pe care a adresat'o camerei de comerciu din Brașov, puține dile după visita, ce a făcut'o aicĭ.

Cătră camera de comerciu și industria
în Brașov.

Timpul scurt, ce l'am petrecut în Brașov în decursul ultimei mele călĕtorii prin părțile ardelene — și care mĭ-a dat prilegiu sĕ visitez atât unele stabilimente industriale, cât și a cunósce, respective a face o revistă în liniamente generale asupra micei esposiții aranjate din productele industriale ale Brașovului, — mĭ-a fost de ajuns pentru a vedé, că de-oparte sunt aparițiunĭ fórte îmbucurătóre în desvoltarea industriei de acolo, de altă parte însĕ în unele privințe se arată semnele unei marĭ decadențe, pe carĭ a-le înlătura pe cât va fi posibil este o urgentă problemă. Acésta cu atât mai vêrtos, că cele din urmă amenință în mare grad acea industriă seculară, ale cărei rĕmășițe pline de forță am avut ocasiă sĕ le vĕd în mica esposițiă, ce a aranjat'o camera pe timpul visitei mele.

Constatarea din urmă se referă mai ales la vechia și rĕspândita industriă de manufactură, care în industria lemnăriei, fierăriei și pielăriei și adĭ este mult vrednică de atențiune și care, provĕdută fiind cu organisare corĕspundĕtóre, cu unelte de muncă și cu credit, ar fi acomodată și capabilă de a-șĭ recâștiga forțelor vechĭ și a deveni ast-fel un mijloc puternic pentru consolidarea raporturilor economice ale orașului și ținutului.

Contrar cu acéstă decadență a industriei de manufactură, aparițiunĭ fórte îmbucurătóre a arătat în unele părțĭ industria de fabrică, în primul rĕnd industria țesutului lânei, care a format deja până la prima jumĕtate a secolului trecut centrul industriei țesătoriei în țéra întrégă și care, desvoltată corĕspundĕtor, și în viitor va fi în stare sĕ-șĭ păstreze locul în mijlocul marei concurențe.

Tot o astfel de impresiă am câștigat și despre industria pielăriei și de teracotă a orașului Brașov și raionului camerei sale de comerciu, precum și despre alțĭ ramĭ vitalĭ ai industriei de fabrică, carĭ n'au nevoiă decât de o cultivare binevoitóre, pentru-ca sĕ apuce pe calea singurei desvoltărĭ.

Situațiunea nu este însĕ atât de îmbucurătóre din punctul de vedere al fabricării mobilelor din lemn încovoiat și a uneltelor, ramĭ de industriă aceștia, carĭ nu sunt numai în starea unei crise momentane, ci permanente, deși ei forméză întreprinderĭ a căror eventuală lipsă ar fi o perdere grea pentru oraș și comitat, precum și în general pentru întreg teritoriul camerei comerciale.

Pĕtruns fiind pe deplin de problemele, carĭ în astfel de împrejurărĭ cad în sarcina statului, sunt gata a face în privința acésta tot ce îmĭ stă în putință prin mijlócele de care dispun.

Pentru-ca însĕ sĕ pot face acésta, am lipsă înainte de tóte de cunóscerea tuturor amĕnuntelor și dorințelor concrete, ce se refer aicĭ, mai ales de cunóscerea piedecilor, carĭ stau în calea desvoltării fabricelor și cu ce fel de mijlóce s'ar puté ele delătura, aparțină acestea resortului ministeriului de comerciu de sub conducerea mea, séu a altui ministeriu, în care cas ultim bucuros așĭ păși ca mijlocitor.

Așĭ avé lipsă de a mai sci, carĭ ramĭ ai industriei manufacturale posed acolo capacitate de desvoltare și carĭ anume ateliere de industriă manufacturală au lipsă de sprijin, și în ce direcțiune li-s'ar puté ajuta, arătându-se amĕnunțit și mijlócele și cheltuelile împreunate cu acestea.

Nu cer date generale, căcĭ în general cunosc pe deplin raporturile de acolo, dér cer amĕnunte concrete, date și casurĭ, adecă mai bine dis, date individuale, fiind-că numai acestea sunt apte pentru disposițiunĭ seriόse, ce vréu sĕ le iau.

Dér nu doresc sĕ se facă acésta numai cu privire la orașul Brașov, ci cu considerare la întreg teritoriul camerei și în primul rênd cu privire la orașele acesteia, Brașovul ca și Sibiiul, Sighișóra ca și Mediașul si Făgărașul, carĭ tóte sunt apte și chemate nu numai a-șĭ susținé vechia lor importanță industrială, ci a fi și pe viitor centrele viețiĭ economiei de acolo.

In direcția acésta așa-dér se simte necesitatea celui mai amĕnunțit studiu și pĕtrunderea cea mai deplină a raporturilor, și mijlocirea pe basa acestor propunerĭ concrete, ce sunt a-se esecuta cât mai îngrabă în direcția arătată, însarcinez camera, dându-i ca ajutor pe inspectorul reg. industrial de cerc, căruia i-am dat deja îndrumările corĕspundĕtóre.

Intru cât camera ar avé lipsă și de alțĭ specialiștĭ, așĭ fi gata sĕ avisez în privința acésta și direcțiunea museului industrial technologic.

Indicând astfel direcția, în care doresc conlucrarea camerei, aștept sĕ-mĭ înainteze propunerile ei încă în decursul tómnei acesteia, ca sĕ pot începe cât mai curênd acțiunea de lipsă.

Pentru orientarea camerei trebue sĕ însĕmn însĕ, că nu este vorba de oferirea de capitale, ceea-ce nu sunt în stare s'o fac, ci de înlăturarea greutăților de circulație și producțiune, de suplinirea lipsei de cunoscințe specialiste, de ușurare în acuirarea materialului și de darea uneltelor necesare industriei manifacturale, precum și de îmbunĕtățirea raporturilor de credit: așa-dér asupra acestora sĕ se estindă și propunerile camerei, respective sĕ aibă în vedere cadrul acesta, ca nu cumva camera sĕ deștepte în cercul interesaților pretensiunĭ, pe carĭ a-le satisface n'așĭ fi în stare.

Budapesta, 13 Iulie 1900.

Hegedüs, m. p.

„Intregĭ și sănĕtoșĭ".

Cuvintele acestea se găsesc în telegrama guvernorului *Yuancikay* datată în 20 l. c. și care se comunică din *Cifu* biuroului „Havas" din Paris. Numitul guvernor dice, că a primit în formă precisă din Peking scirea, că toțĭ ambasadorii sunt *întregĭ*

şi sănătoşi, ér autorităţile chinese au luat mĕsurĭ pentru apĕrarea şi liberarea lor.

O telegramă, ce a trimis'o la Washington directorul poştelor şi telegrafului din Peking, *Şeng*, spune de-asemenea, că în 18 l. c. *străinii din Peking erau neatinşi*. Şeng adauge, că *rĕsculaţii se luptă între sine şi se ucid unii pe alţii.*

*

Că într'adevĕr este aşa, orĭ nu, se va confirma încurênd. De-ocamdată Europa respiră ceva mai uşor în urma acestor scirĭ.

Guvernul chines — care se vede, că tot mai are putere — a început sĕ obléscă drumul tratărilor între China şi marile puterĭ. Inafară de ofertul de intervenire, ce se pretinde, că l'a trimis împĕratul Chinei prin cunoscuta telegramă către ministrul frances al afacerilor esterne, diarele parisiene „Temps“ şi „Journal des Debats“ anunţă, că împĕratul chines a adresat o telegamă împĕratului *Wilhelm*, în care-şĭ esprimă regretele asupra uciderii ambasadorului german *Ketteler*, promite pedepsirea ucigaşilor şi esprimă speranţa, că raporturile germano-chinese nu vor suferi în urma stărilor actuale.

După acest isvor, împĕratul Chinei ar fi adresat şi preşedintelui Statelor-Unite, Mac Kinley, o telegramă identică cu aceea, pe care a adresat'o la Paris.

Căsĕtoria regelui Serbiei.

Fóia oficială sêrbéscă „Srpske Novine“ publică în ediţiă separată o proclamaţiă regéscă, în care regele Alesandru al Serbiei face cunoscut poporului sĕu, că se căsĕtoresce, luându-şĭ de soţiă pe vĕduva *Masin*, născută *Draga Lunĭeviça*, care a fost damă de curte a mamei regelui, Natalia. In proclamaţia sa, regele dice între altele:

„Dinastia nóstră a eşit din popor şi în faptul acesta residă mândria şi puterea ei. Poporul sêrbesc, care în cele mai grele împrejurărĭ a sciut sĕ creeze din propria-i putere un stat naţional, a-l consolida şi mări, acest popor, dic, póte pretinde cu dreptul respect dela fiă-cine. De aceea cred, că am dreptate, când din sînul acestui popor îmĭ aleg o insoţitóre a vieţii, care se întemeieze fericirea mea. Am drept la acésta cu atât mai vêrtos, că adĭ politica principilor statelor n'o mai normézǎ raporturile de înrudire, ci interesele popórelor. Sunt convins, că în primul rênd acésta este dorinţa poporului meu... De aceea *este un mare noroc pentru mine şi poporul meu, că din sînul acestui popor pot se scot puterea Serbiei şi a casei mele...*“

Deja alaltăerĭ, Duminecă, regele s'a logodit.

*

O telegramă din Belgrad dice, că proclamaţia regelui făcut fórte rea impresiune. Mirésa, care e frumósă, plină de viaţă, figură imposantă, a fost soţia inginerului *Masin*, ér tatăl ei *Panta Lunĭeviça* era căpitan de cerc şi cât-va timp a jucat şi rol politic. Mirésa are vêrsta de 36 anĭ, pe când tînĕrul rege n'a trecut decât 24 primăverĭ. Cunoscinţa lor e veche.

*

Este semnificativ, că înainte c'o di de publicarea acestei proclamaţii, *cabinetul sêrbesc Georgevicĭ şi a dat demisiunea.* Se dice, că căderea cabinetului stă în legătura cu căsĕtoria, la care Georgevici s'a opus din tóte puterile. Regele a primit în cele din urmă dimisiunea, însĕ n'a putut sĕ-şĭ constitue îndată un nou ministeriu, căcĭ, se dice, toţi bărbaţii politicĭ pe carĭ i-a învitat sĕ compună un guvern, i-ar fi spus: Majestate, căsĕtoria acésta însémnă *sfîrşitul dinastiei Obrenevicilor!*

Remarcabil este şi aceea, că ex-regele *Milan* a telegrafat din Carlsbad, că îşĭ dă dimisia din postul de comandant suprem al armatei. Regele Alesandru a primit demisiunea.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Iulie.

Plecarea soldaţilor la manevre. Astădĭ diminéţă a plecat batalionul 3 al regimentului Nr. 2 din garnisóna din loc cu trenul la Sibiiu, unde se vor ţiné exerciţiile de regiment; ér mâne plécă la Cohalm bataliónele 1 şi 4 din reg. 50 staţionate la Cohalm, unde se vor întêlni cu batalionul al 2-lea dela acest reg., care batalion vine dela Alba-Iulia. Exerciţiile de regiment vor dura în Cohalm până în 12 August. De acolo va pleca regimentul la Mureş-Oşorheiŭ avênd a-se ţiné manevrele de brigadă, de divisiă, şi în fine de corpul întreg de armată din Ardeal între Oşorheiŭ şi Reghin. Manevrele de încheiare vor dura din 5 până în 7 Septemvre inclusiv, ér în 8 Sept. vor fi concediaţi toţĭ ostaşii, carĭ şi-au făcut anii de miliţiă. — Bataliónele reg. 50 din loc după manevre vor fi dislocate în Alba-Iulia (batalion I) şi Făgăraş bat. 4. — In locul lor vor veni la Braşov bat. al 2-lea din Alba-Iulia şi bat. al 3-lea din Herţegovina.

Mină de granit în comitatul Aradului. Se scrie din Arad, că în hotarul comunei Hălmăgel, nu departe de gara Hălmagiŭ a căii ferate, s'a aflat o mină de granit de cea mai fină şi alésă calitate. Mina se estinde pe un teritoriu de 15 chilometri, teritoriul însĕ e proprietatea unei băncĭ din străinătate. Se dice, că aceeaşĭ mină e fórte bogată şi în alte metale.

Uzina electrică dela Sinaia a fost inaugurată în mod solemnel Duminecă. A fost de faţă şi ministrul domeniilor N. Filipescu, C. Boerescu preşedintele Senatului, d-l Tache Ionescu, primarul capitalei Delavrancea etc. Lunĭ diminéţa Regele şi principele Ferdinand au visitat usina.

Jidanii la sfat în Bucurescĭ. Foile din Bucurescĭ aduc scirea, că Sâmbăta trecută a fost o mare întrunire jidovéscă la sinagogă. Se anunţase, că are sĕ vorbéscă rabinul *Rosenbaum* din Braşov în cestiunea emigrării Ovreilor. După sfîrşirea rugăciunilor rabinul începŭ sĕ facă istoricul emigrărilor arătând cum grupurile au fost primite şi ajutate de către coreligionarii lor din Austro-Ungaria. Rabinul spune, că mergerea lui la Bucurescĭ nu este pentru a încuraja séu opri emigrările, ci pentru a arăta starea nenorocită în care se află aceia, carĭ sunt pe drum. El mai dise, că comunităţile israelite din străinătate au dat tot concursul lor în marginele posibilităţii, dér *acum nu mai pot da nimic*, rógă decĭ pe toţi Ovreii, carĭ sunt hotărîţĭ a pleca, sĕ rĕmâie până se vor mai strînge fondurĭ. In timpul acesta un tumult asurditor se produse, Jidanii ţipau, că „mor de fóme“ şi că cei bogaţĭ nu le dau ajutor. Făcêndu-se tăcere, rabinul începŭ din nou cuvêntarea sa promiţênd, că nu va lăsa pe coreligionarii sĕi sĕ sufere şi în lipsa de hrană. Dér érăşĭ se produse tumult şi rabinul îşĭ curmă cuvêntarea. El a mai dis, că aceia, carĭ plécă din ţéră insultându-o, se fac códă de topor în contra fraţilor lor.

Furt. In nóptea de Duminecă spre Lunĭ nisce necunoscuţĭ au întrat pe ferésträ în casele locuitorului Ioan Mazĕre din Scheiŭ-Tocile furându-i suma de 286 corone şi 3 inele de aur. De urma făptuitorului nu s'a dat încă.

Mare incendiu în Constantinopol. Un mare incendiu a isbucnit Sâmbătă în Constantinopol, care a pustiit 6 părţĭ de oraş. I-au cădut jertfă: 100 case, tot atâtea deposite, o biserică armênă, o şcólă şi o clădire poliţienéscă. S'au prăpădit de-asemenea mulţĭ ómenĭ, fiind-că în decursul refugierii multe femei şi copii au cădut în fântânĭ deschise. Sultanul a dat ordin, ca cei rĕmaşĭ fără locuinţe sĕ fiă sprijiniţĭ cu ajutóre.

Şcóla comercială română din Braşov. Din „Anuarul şcólei comerciale superióre din Braşov pe anul 31 al esistenţei sale (1899—900) publicat de d-l A. Vlaicu director“ estragem următórele date:

Personalul didactic constă din d-nii: A. Vlaicu, I. Socaciu, Andr. Bârseanu, I. C. Panţu, G. Vătăşan, A. Ciortea, N. Pucan (abdis din cause sanitare), Axente Banciu, Dr. St. Stinghe catechet, G. Dima (musică) P. Roşca (gimnastică).

Elevĭ înmatriculaţĭ au fost în tóte trei clasele 93, dintre aceştia 4 au părăsit şcóla în cursul anului. După naţionalitate 94 au fost românĭ, 1 german, 2 jidanĭ. După ocupaţiunea părinţilor: 45 au fost fii de agronomĭ şi economĭ de vite, 30 de funcţionarĭ publicĭ, 15 de comercianţĭ şi industriaşĭ, 4 de dilerĭ şi servitorĭ.

După locul nascerei au fost: din comitatul Făgăraşului 19, din oraşul Braşov 14, din comitatul Braşov 12, din al Sibiului 9, din Caraş-Severin 6, din Mureş-Turda şi Tîrnava-mare câte 5, din Turda-Arieş 4, ér din România 3, din alte comitate mai puţinĭ.

Convocărĭ.

Membrii despărţĕmêntului Bran, precum şi toţĭ binevoitorii şi sprijinitorii „Asociaţiunei pentru lit. rom. şi cultura poporului român“, sunt invitaţĭ a participa la *Adunarea generală a despărţĕmêntului*, ce se va ţiné Duminecă în 30 Iulie v. (12 Aug. n.) 1900 în comuna *Moeciul inferior*, pe lângă următorul

Program: 1) Deschiderea adunării generale prin direct. despărţĕmêntului. 2) Raportul general al comitetului, dimpreună cu propunerile acestuia şi proiectul de budget pe anul viitor. 3) Esmiterea unei comisiuni pentru acuirarea de membri noi şi încassarea de tacse. 4) Disertaţiunĭ, 5) Raportul comisiunei de sub punctul 3. 6) Alegerea a doi representanţĭ ai despărţĕmêntului la adunarea generală a „Asociaţiunei“. 7) Eventualele propunerĭ pentru promovarea intereselor Asociaţiunei şi constituirea definitivă a despărţĕmêntului. 8) Verificarea protocolului.

Bran, 5 (18) Iulie 1900.

Ioan Cav. de Puşcariu, preş. desp. *Nicolae Runcean*, secr. desp.

Convocare la şedinţa, ce se va ţiné în Sasca-montană în 29 Iulie a. c. st. n. pentru înfiinţarea agenturei despărţĕmêntului din Oraviţa a Asociaţiunei.

Sasca montană, la 20 Iulie a. c.

Dr. Mihai Gropşianu, advocat.

Efectele comerciale ale luptelor în China.

Când o ţéră imensă şi bogată ca China e sbuciumată prin insurecţiune şi prin lupte, trebue sĕ sufere mai mult séu mai puţin comerciul naţiunilor europene. Dér în ce proporţiune? Ĕtă ce scrie un diar parisian:

In ceea ce privesce ceaiul, nu e pericul sĕ se scumpéscă curênd, fiind-că casele marĭ ruse şi englese au înmagazinat stocurĭ atât de însemnate, încât Boxerii cu tóte bravurile lor vor fi incapabilĭ sĕ lungéscă lupta până când vor seca isvórele acestea.

Marele deposit din Kalgan la 140 kilometri depărtare de Peking, unde se acumuléză enorme cantităţĭ de ceaiŭ chinezesc, ar puté fi aprins dintr'un moment în altul de Boxerĭ. Décă s'ar întâmpla acésta ar fi posibil sĕ devină ceaiul mai scump în Rusia. Dér în Englitera şi în America, unde se consumă mai tot ceaiu din Indii şi din Ceylon, luptele din China n'ar puté urca preţurile lui.

Óre se vor urca preţurile pălăriilor de paie? Deja aflăm, că în Englitera, dela începutul oştilităţilor chinese, s'a produs o urcare simţitóre în comerciul unor pălăriĭ, carĭ sunt fabricate din tresse de pae, ce provin din Tien-Cin. Se prevede o urcare şi mai mare.

Micul oraş manufacturier Luton, lângă Londra, care trăesce aprópe numai din fabricaţiunea de pălăriĭ, e într'un marasm complet fiind-că îi lipsesce materialul sus numit. Fabricanţii din Londra şi cei din Luton se concuréză reciproc cu preţ de aur în cumpărarea paielor câte se mai află din Tien-Cin. Se afirmă chiar, că şi pălăriile făcute din tresse din Canton vor fi mai scumpe ca de obiceiŭ.

Cum vom ajunge şi în ce timp trăim! Vrĕu Chinesii sĕ ne oblige sĕ purtăm tot anul pălăriĭ de pâslă! Din norocire e avansat timpul de vară, şi noĭ suntem aprovisionaţĭ toţĭ acum cu pălăriĭ de paie, care au fost fabricate înainte de rĕsboiŭ.

Un mare pălărier frances spune, că aceste efecte desastróse ale escentricităţilor culpabile, produse acum de Chinesiĭ de Nord, nu se vor simţi, decât numai în primăvara anului 1901. Avem decĭ timp sĕ respirăm!

Afară de productele enumerate mai sus, ne mai liferau Chinesiĭ moşus, piei preparate, pene de împodobit, pene pentru aşternut, şi pĕr de porcĭ domesticĭ şi sĕlbaticĭ. Celelalte obiecte de origine chinezéscă importate la noi au séu puţină valóre, séu sunt aduse în prea micĭ cantităţĭ, decât ca sĕ fiă necesar de a se vorbi aicĭ de ele.

Un alt product, care se va urca în preţ sunt cărbunii de pétră. Un numĕr considerabil de puterĭ, temêndu-se de eventualităţĭ grave, adună acum marĭ cantităţĭ de cărbunĭ pentru marina lor. Ast-fel şi companiele căilor ferate din Englitera sunt obligate sĕ plătéscă combustibilul lor mult mai scump, ca în Iulie 1899.

Scim, că o lege economică, se póte dice neflecsibilă, ordonă ca în cas, că se scumpesce un product de consumaţiune generală într'o ţéră, nu întârdiă sĕ se scumpéscă şi în tóte celelalte ţĕrĭ, unde se consumă.

Se va crede, că în urmă, fiind-că li-a plăcut societăţilor de gimnastică din Nordul Chinei sĕ sgudue ordinea în ţéra lor, noi creştiniĭ inofensivĭ din Europa încă vom fi nevoiţĭ de a plăti multe lucrurĭ mai scumpe decum aveam obiceiul s'o facem. De câte-orĭ ne vom plânge însĕ de urcarea preţurilor productelor necesare la continuarea vieţei nóstre, furnisorii ne vor rĕspunde surîdênd amabil: „Ce sĕ facem, décă ne merge rĕu din partea liferărilor din Tien-Cin“.

Un pretext comod!

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 23 Iulie. Contra-admiralul *Alexejev* telegrafézǎ din *Citu* cu data de 20 Iulie, că în 19 l. c, după o mare resistenţă desfăşurată de Chinesĭ, *trupele aliate au ocupat Tien-Cinul cu asalt.* Chinesii s'au refugiat spre Peking. *Ruşii au ocupat fortul Jupani.*

Londra, 23 Iulie. Agenţia „Reuter“ anunţă: Ambasadorul chines de aicĭ a înmânat oficiului engles de esterne o telegramă, după care, afară de br. Ketteler, *toţi ceilalţĭ ambasadorĭ trăesc încă.* Telegrama *nu are dată.*

Berlin, 23 Iulie, Din *Petersburg* se anunţă: Guvernul rusesc e decis *sĕ dărîme până la pămênt residenţa împĕrătéscă din Peking*, décă ambasadorul rusesc a fost ucis.

Paris, 23 Iulie. Pregătirea trupelor pentru China continuă. Se dice, că guvernul intenţionézǎ sĕ trimită în China 15,000 de ómenĭ.

Petersburg, 23 Iulie. Ministrul de rĕsboiŭ a ordonat printr'un ucaz starea de rĕsboiŭ în districtele militare din *Serbia*, *Turkestan şi Semirjecevsk.* Toţĭ reserviştii din numitele districte vor fi chemaţĭ sub arme.

Belgrad, 24 Iulie. — Regele Alexandru a primit demisiunea lui Milan dela comanda supremă a armatei. Ministeriu încă nu s'a format. Tóte personalităţile distinse refusă a întra în guvern.

DIVERSE.

In voiaj de nuntă pe bicicletă. Dilele acestea au sosit în Budapesta Iamas Hetzel din St.-Louis cu soţia sa, carĭ vor face voiajul de nuntă în jurul lumii pe bicicletă. Noua părechie americană face acéstă călĕtoriă din rĕmăşag, şi după ce va fi înconjurat pămêntul, va primi o zestre princiară, care va rĕsplăti în de ajuns obosela voiajerilor. Ce e mai mult, voiajerii au plecat fără un ban, fiindu-le aşa rĕmăşagul, şi în fie-care oraş sunt primiţĭ şi ospĕtaţĭ de clubul bicicliştilor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Scrieri economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sĕu cultura generală şi specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ (Herestrĕu). Deşi am anunţat încă de astă-tómnă apariţiunea acestui preţios op, el n'a străbătut până acum în părţile de dincóce de Carpaţĭ. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureşanu“ în Braşov şi se póte trimite imediat orĭ cui îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4⁰* cu 225 figurĭ şi costă 8 coróne (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noştri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sĕu în literatura română. Din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sĕu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — şi partea II, „**Fitotechnia**“ sĕu cultura specială a plantelor cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Preţul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

„Cartea Plugarilor“ sĕu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pămêntului, sĕmĕnăturĭ, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, galiţelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eşit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscinţe despre Legea veterinară — o carte forte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cartea stuparilor săteni de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Preţul 40 cr. trimis franoat.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.30
Renta de coróne ung. 4%	90.95
Impr. căil. fer. ung. in aur $4^1/_2$%	120.75
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4^1/_2$%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.55
Renta de hârtie austr.	97.45
Renta de aur austr.	115.60
Losurĭ din 1860.	134.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.06
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	688.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	665.—
Napoleondorĭ	19.32
Mărcĭ imperiale	118.52$^1/_2$
London vista	242.70
Paris vista	96.57
Rente de coróne austr. 4%	97.45
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.14	Vênd.	19.20
Argint român.	Cump.	18.90	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.22	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Sz. 3518 – 1900. szl. b.

Pályázati hirdetmény.

Fogarasmegye törcsvári járásboz bekebelezett Almás-mező és Holbák községekből álló „Almás-mezői-körjegyzöség elnevezése alatt s Almás-mezőn való székhelylyel lemondás folytán üresedésbe jött körjegyzői állás betöltésére ezennel pályázatott nyitok.

Felhivom mindazokat, kik ezen évi 1200 kor. fizetés, 150 kor. irodai, 280 korona uti átalánnyal, 8 öl tüzifa, vagy 96 kor. tüzifa átalánynyal, melyből az irodai 2 szoba is fütendő, természetbeni lakással a hozzá tartozó gazdasági épülettel és veteményes kerttel, 120 korona állami anyakönyvi tisztelet-dijjal, valamint a szabályrendelet szerinti mellék jövedelemmel egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. trv.-cz. 6 §-ában körülirt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat **f. évi Augusztus hó 16-ig bezárólag** annál is inkább adják be, mivel a későbben érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az állami hivatalos nyelven kivül a román nyelvnek alapos tudása okvetlenül szükséges.

A választást **folyó évi Augusztus hó 19-én d. e. 11 órakor** Almás-mező község irodájában fogom megtartani.

Törcsvár, 1900 évi jul. hó 16.

Urdea,
főszolgabiró.

1028.1—1

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ŞI COLORI.

CĂRŢĬ DE SCIINŢĂ,
LITERATURĂ ŞI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORI.

ANUNŢURĬ.

REGISTRE şi IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.

BILANŢURĬ.

Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.

Couverte, in totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.

PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inuluĭ Nr. 30,** etagiul I, cătră stradă. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul accelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiŭ, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.